

Cuprins

Prefață.....	XXI
Foreword	XXIII
Cuvânt-înainte	XXV
Introduction	XXXI
Abrevieri.....	XXXVII
Partea I. Noțiuni relevante în dreptul Uniunii Europene al concurenței.....	1
Capitolul I. Întreprinderea.....	1
Capitolul II. Consumatorul și clientela	13
Secțiunea 1. Consumatorul	13
Secțiunea a 2-a. Clientela.....	17
Capitolul III. Piața comună. Piața internă. Piața unică.....	20
Secțiunea 1. Conceptul de „piață”	20
Secțiunea a 2-a. Piața comună.....	22
Secțiunea a 3-a. Piața internă și piața unică	23
§1. Definiția pieței interne sau unice europene.....	23
§2. Apariția și consolidarea pieței interne: de la Actul Unic European la Tratatul de la Lisabona	25
§3. Piața internă după 2010	27
§4. Piața internă după 2015: emergența pieței unice digitale	29
§5. Piața unică digitală în prezent.....	31
Capitolul IV. Piața relevantă: piața produsului și piața geografică	34
Secțiunea 1. Piața relevantă	34
Secțiunea a 2-a. Piața produsului sau serviciului	38
Secțiunea a 3-a. Piața geografică	44
Secțiunea a 4-a. Factorul temporal.....	48
Capitolul V. Concurența economică.....	49
Secțiunea 1. Definiție.....	50
Secțiunea a 2-a. Formele concurenței	54
§1. Concurența perfectă.....	57
§2. Concurența imperfectă.....	61

Partea II. Politica Uniunii Europene în domeniul concurenței	67
Capitolul I. Considerații generale privind politica Uniunii Europene în domeniul concurenței.....	67
Secțiunea 1. Definiție.....	67
Secțiunea a 2-a. Obiectivele politicii UE în domeniul concurenței	70
Capitolul II. Istoricul politicii Uniunii Europene în domeniul concurenței.....	75
Secțiunea 1. Originile politicii în domeniul concurenței.....	75
Secțiunea a 2-a. Evoluția politicii europene în domeniul concurenței la nivel unional. Cadru general	79
Secțiunea a 3-a. Evoluția politicii UE în domeniul concurenței privind înțelegerile anticoncurențiale și abuzul de poziție dominantă – politica antitrust	97
Secțiunea a 4-a. Evoluția politicii în domeniul concurenței privind ajutoarele de stat.....	108
§1. Începuturile politicii.....	108
§2. Creșterea transparenței și a previzibilității decizionale	109
§3. Reforma politicii privind acordarea ajutorului de stat	111
§4. Actualizarea normelor și orientărilor privind ajutoarele de stat în vederea adaptării acestora la noul context economico-politic.....	115
Secțiunea a 5-a. Evoluția politicii în domeniul concurenței privind operațiunile de concentrare economică	117
Secțiunea a 6-a. Conturarea unor noi arii de intervenție în politica Uniunii Europene în domeniul concurenței	125
§1. Politica privind concurența pe piețele digitale.....	125
§2. Politica UE în domeniul concurenței privind subvențiile străine	133
Capitolul III. Instituțiile implicate în elaborarea și aplicarea politicii Uniunii Europene în domeniul concurenței.....	138
Secțiunea 1. Parlamentul European	139
Secțiunea a 2-a. Consiliul European	141
Secțiunea a 3-a. Consiliul Uniunii Europene	142
Secțiunea a 4-a. Comisia Europeană.....	144
§1. Sesizarea Comisiei.....	148
§2. Ancheta preliminară.....	149
§3. Procedura contradictorie.....	151
§4. Decizia Comisiei.....	153
Secțiunea a 5-a. Curtea de Justiție a Uniunii Europene	155
§1. Curtea de Justiție	156
§2. Tribunalul	159
Secțiunea a 6-a. Banca Centrală Europeană.....	159
Secțiunea a 7-a. Curtea de Conturi.....	160
Secțiunea a 8-a. Comitetul Economic și Social	161

Cuprins

Secțiunea a 9-a. Autoritățile naționale în domeniul concurenței și Rețeaua Europeană de Concurență (REC)	161
Secțiunea a 10-a. Instanțele naționale	167
Secțiunea a 11-a. Platforma electronică pentru consultările publice.....	170
Capitolul IV. Politica Uniunii Europene în domeniul concurenței și alte politici existente la nivelul Uniunii Europene.....	171
Secțiunea 1. Politica în domeniul concurenței și piața internă.....	171
Secțiunea a 2-a. Politica în domeniul concurenței și instrumentele pentru stimularea creșterii economice	172
Secțiunea a 3-a. Politica în domeniul concurenței și politica Uniunii Europene în materia achizițiilor publice	173
Secțiunea a 4-a. Politica în domeniul concurenței și politica industrială a UE	174
Secțiunea a 5-a. Politica în domeniul concurenței și politica de dezvoltare regională	176
Secțiunea a 6-a. Politica în domeniul concurenței și politica comercială comună	177
Secțiunea a 7-a. Politica în domeniul concurenței și politica UE privind protecția consumatorului	178
Partea III. Dreptul Uniunii Europene în domeniul concurenței	181
Capitolul I. Noțiuni și specific.....	181
Capitolul II. Sferă de reglementare și obiective.....	186
Capitolul III. Izvoarele dreptului Uniunii Europene în domeniul concurenței.....	188
Secțiunea 1. Legislația primară.....	188
Secțiunea a 2-a. Legislația secundară.....	189
Secțiunea a 3-a. Practica decizională a Comisiei Europene.....	190
Secțiunea a 4-a. Jurisprudența instanțelor Uniunii Europene	190
Secțiunea a 5-a. Principiile generale ale dreptului Uniunii Europene.....	191
Capitolul IV. Aspecte internaționale în aplicarea dreptului Uniunii Europene în domeniul concurenței.....	196
Secțiunea 1. Principiul teritorialității și doctrina efectelor.....	197
Secțiunea a 2-a. Organizații implicate în procesul de „internaționalizare” a dreptului concurenței.....	199
§1. Rețeaua Internațională de Concurență	199
§2. Organizația Mondială a Comerțului și internaționalizarea dreptului concurenței.....	201
§3. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și internaționalizarea dreptului concurenței.....	203

§4. Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare și activitatea acesteia în domeniul dreptului concurenței	204
---	-----

Partea IV. Înțelegerile anticoncurențiale între întreprinderi 207

Capitolul I. Introducere 207

Capitolul II. Noțiunea de înțelegere între întreprinderi, decizie a unei asocieri de întreprinderi și practică concertată 214

Secțiunea 1. Noțiunea de înțelegere sau acord..... 216

Secțiunea a 2-a. Noțiunea de decizie a unei asocieri (asociații) de întreprinderi .....

Secțiunea a 3-a. Noțiunea de practică concertată..... 222

Capitolul III. Împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței ca obiect sau ca efect al înțelegerii anticoncurențiale 228

Capitolul IV. Producerea unor efecte negative semnificative asupra concurenței 237

Secțiunea 1. Înțelegerile de importanță minoră sau *doctrina de minimis* 238

Secțiunea a 2-a. Înțelegeri între întreprinderi nesancționabile – prevederile art. 101 alin. (3) TFUE..... 241

§1. Exceptările individuale .....

§2. Exceptările pe categorii .....

Capitolul V. Formele de manifestare ale înțelegerilor anticoncurențiale.... 251

Secțiunea 1. Categoriile de acorduri sancționate de art. 101 alin. (1) TFUE..... 251

Secțiunea a 2-a. Clasificarea înțelegerilor între întreprinderi .....

§1. Acordurile orizontale .....

§2. Acordurile verticale .....

Secțiunea a 3-a. Dezbaterile academice privind acordurile verticale și adoptarea legislației secundare aplicabile .....

Capitolul VI. Afectarea comerțului între statele membre prin acord, decizia asocierilor de întreprinderi sau practica concertată..... 281

Capitolul VII. Sancționarea înțelegerilor anticoncurențiale între întreprinderi..... 288

Secțiunea 1. Rolul Comisiei Europene în sancționarea acordurilor anticoncurențiale .....

§1. Amenziile aplicate de către Comisia Europeană..... 292

§2. Prescripția aplicării sau executării sancțiunilor .....

§3. Politica de clemență a Comisiei Europene .....

Secțiunea a 2-a. Dezbaterile privind sancțiunile de natură penală în dreptul european al concurenței din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului .....

Cuprins

Secțiunea a 3-a. Rolul Curții de Justiție a UE în sancționarea acordurilor anticoncurențiale	305
Secțiunea a 4-a. Rolul autorităților naționale de concurență în sancționarea acordurilor anticoncurențiale	306
Secțiunea a 5-a. Rolul instanțelor naționale în domeniul concurenței în sancționarea acordurilor anticoncurențiale	307
Secțiunea a 6-a. Acțiunile în despăgubire în cazul înțelegerilor anticoncurențiale	311
Partea V. Abuzul de poziție dominantă	317
Capitolul I. Aspecte introductive	318
Secțiunea 1. Reglementarea abuzului de poziție dominantă în dreptul Uniunii Europene	318
Secțiunea a 2-a. Necesitatea sancționării abuzului de poziție dominantă.....	326
Capitolul II. Condițiile abuzului de poziție dominantă.....	331
Secțiunea 1. Deținerea unei poziții dominante individuale sau colective pe piața internă sau pe o parte semnificativă a acesteia	331
Secțiunea a 2-a. Exploatarea abuzivă a poziției dominante	343
§1. Considerații generale privind caracterul abuziv al comportamentelor de afaceri	344
§2. Teste privind determinarea efectelor anticoncurențiale ale unei practici unilaterale de afaceri	349
§3. Clasificarea comportamentelor abuzive de afaceri	354
§4. Formele de manifestare ale abuzului de poziție dominantă.....	361
Secțiunea a 3-a. Afectarea comerțului între statele membre	388
Capitolul III. Justificarea abuzului de poziție dominantă	398
Secțiunea 1. Justificarea obiectivă („ <i>Objective Justification</i> ”)	399
Secțiunea a 2-a. Apărările întreprinderii dominante („ <i>Defences</i> ”).....	402
§1. Apărarea bazată pe eficiență economică („ <i>Efficiency Defence</i> ”).....	402
§2. Apărarea bazată pe argumentul privind contracararea concurenței („ <i>Meeting the Competition Defence</i> ”)	404
Capitolul IV. Sancționarea abuzului de poziție dominantă.....	406
Secțiunea 1. Rolul Comisiei Europene în sancționarea abuzului de poziție dominantă.....	406
Secțiunea a 2-a. Rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene în sancționarea abuzului de poziție dominantă	410
Secțiunea a 3-a. Rolul autorităților naționale de concurență și al instanțelor naționale în sancționarea abuzului de poziție dominantă ..	410
Secțiunea a 4-a. Acțiunile în despăgubire în cazul abuzului de poziție dominantă	411

Partea VI. Operațiunile de concentrare economică între întreprinderi	413
Capitolul I. Necesitatea reglementării controlului concentrărilor economice în Uniunea Europeană	415
Capitolul II. Reglementare	419
Capitolul III. Operațiunile de concentrare economică: noțiuni și tipologie.....	428
Secțiunea 1. Noțiunea de concentrare economică.....	428
§1. Fuziunile între întreprinderi independente anterior	429
§2. Preluarea controlului de către una sau mai multe persoane ori de către una sau mai multe întreprinderi	430
§3. Societățile în comun sau asocierile în participațiune (<i>joint ventures</i>)	439
Secțiunea a 2-a. Tipologia concentrărilor economice	442
§1. Concentrările orizontale.....	443
§2. Concentrările neorizontale: concentrările verticale și concentrările conglomerate	448
§3. Concentrări orizontale vs. concentrări neorizontale	451
Capitolul IV. Operațiunile de concentrare economică care intră sub incidența reglementărilor UE	454
Secțiunea 1. Operațiunile de concentrare economică. Criterii. Cifra de afaceri	454
Secțiunea a 2-a. Calculul cifrei de afaceri.....	461
Secțiunea a 3-a. Indicele Herfindahl-Hirschmann (HHI).....	463
Capitolul V. Procedura examinării concentrărilor economice.....	466
Secțiunea 1. Scurt istoric.....	466
Secțiunea a 2-a. Principalele etape în procesul evaluării unei concentrări economice	468
§1. Investigația în fază inițială și tranziția către Faza a II-a	471
§2. Investigația aprofundată (Faza a II-a).....	473
Secțiunea a 3-a. Pre-notificarea operațiunilor de concentrare economică	474
Secțiunea a 4-a. Notificarea operațiunilor de concentrare economică	475
§1. Aspecte generale.....	478
§2. Titularii obligației de notificare și mecanismul procedural aplicabil	478
§3. Termene	480
§4. Formulare utilizate în procedura de notificare a operațiunilor de concentrare economică	480
Secțiunea a 5-a. Examinarea prealabilă a notificării	488
§1. Definierea pieței relevante.....	488
§2. Competența examinării notificării de către autoritățile în domeniul concurenței	490

Secțiunea a 6-a. Investigațiile preliminare privind operațiunile de concentrare economică notificate.....	498
Secțiunea a 7-a. Evaluarea detaliată a caracterului anticoncurențial al operațiunilor de concentrare economică (etapa investigațiilor oficiale)	501
§1. Testul utilizat în vederea stabilirii compatibilității unei concentrări cu piața internă	501
§2. Analizarea creșterilor în eficiență aferente operațiunilor de concentrare	504
§3. Procedura în cazul întreprinderilor aflate în criză.....	506
§4. Asigurarea celerității procedurii de control a concentrărilor economice	508
Secțiunea a 8-a. Deciziile Comisiei în cazul operațiunilor de concentrare economică între întreprinderi.....	509
§1. Deciziile Comisiei în faza investigațiilor preliminare	509
§2. Deciziile Comisiei în faza investigațiilor aprofundate.....	510
Secțiunea a 9-a. Sancțiunile aplicabile în cazul încălcării prevederilor Regulamentului (CE) nr. 139/2004.....	514
Secțiunea a 10-a. Procedura simplificată	515
§1. Derularea procedurii simplificate	518
§2. Deciziile Comisiei în procedura simplificată.....	521
Secțiunea a 11-a. Alte aspecte procedurale.....	522
§1. Suspendarea operațiunilor de concentrare	522
§2. Exercițarea dreptului de a fi audiat și audierea părților	523
§3. Accesul la dosar și tratamentul aplicat informațiilor confidențiale	525
§4. Angajamentele asumate de întreprinderi	526
Capitolul VI. Aplicarea reglementărilor privind controlul operațiunilor de concentrare economică	529
Secțiunea 1. Rolul Comisiei Europene în procedura de control a concentrărilor	530
Secțiunea a 2-a. Rolul autorităților naționale în domeniul concurenței în procedura de control al concentrărilor	531
Secțiunea a 3-a. Rolul instanțelor Uniunii Europene în procedura de control al concentrărilor	533
Partea VII. Ajutoarele de stat.....	535
Capitolul I. Introducere.....	535
Capitolul II. Reglementarea ajutoarelor de stat.....	537
Secțiunea 1. Reglementările din dreptul primar al Uniunii Europene privind ajutoarele de stat.....	537
Secțiunea a 2-a. Reglementările din dreptul secundar al Uniunii Europene privind ajutoarele de stat	538
§1. Regulamente și directive.....	539

§2. Acte normative de tip <i>soft-law</i>	544
Secțiunea a 3-a. Reforma în domeniul ajutoarelor de stat.....	552
§1. Perioada 2003-2013.....	553
§2. Perioada 2014-prezent.....	556
Capitolul III. Ajutoare de stat. Definiție și caracteristici	562
Secțiunea 1. Definiția ajutoarelor de stat	562
Secțiunea a 2-a. Criteriile de calificare a unei măsuri ca ajutor de stat în lumina art. 107 TFUE.....	568
§1. Prima condiție: intervenție a statului sau prin utilizarea resurselor de stat (resurselor publice)	569
§2. A doua condiție: conferirea de avantaj economic beneficiarului.....	577
§3. A treia condiție: caracterul selectiv al avantajului conferit.....	586
§4. A patra condiție: distorsionarea actuală sau potențială a concurenței și afectarea schimburilor comerciale între statele membre.....	591
Capitolul IV. Formele ajutoarelor de stat.....	598
Secțiunea 1. Clasificarea ajutoarelor de stat	599
Secțiunea a 2-a. Forme specifice ale ajutorului de stat compatibile cu piața internă.....	601
§1. Regulamentul general de exceptare pe categorii și rolul acestuia în politica ajutoarelor de stat	601
§2. Ajutorul regional.....	603
Secțiunea a 3-a. Ajutorul pentru IMM-uri (întreprinderi mici și mijlocii)....	607
§1. Tipologia ajutorului de stat pentru IMM-uri.....	611
§2. Ajutoarele pentru investiții destinate IMM-urilor.....	613
Secțiunea a 4-a. Ajutorul pentru climă, protecția mediului și energie	616
Secțiunea a 5-a. Ajutorul pentru cercetare, dezvoltare și inovare	619
Secțiunea a 6-a. Ajutorul pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate	623
§1. Definiția întreprinderii aflate în dificultate.....	625
§2. Tipurile de ajutoare pentru întreprinderile aflate în dificultate.....	626
§3. Principiul „pentru prima și ultima dată”	631
Secțiunea a 7-a. Ajutoarele de minimis.....	632
§1. Concept și evoluție	632
§2. Considerații privind Regulamentul de minimis	634
Capitolul V. Normele procedurale privind ajutoarele de stat.....	639
Secțiunea 1. Chestiuni generale	639
Secțiunea a 2-a. Sistemul de control al ajutoarelor de stat. Obligația de standstill	640
Secțiunea a 3-a. Principii generale de asigurare a respectării normelor privind ajutoarele de stat	642
§1. Principiul cooperării loiale	642

Cuprins

§2. Principiile echivalenței și efectivității aplicate procedurilor naționale	643
§3. Principiul autorității de lucru judecat.....	644
Secțiunea a 4-a. Rolul Comisiei Europene în aplicarea normelor procedurale privind ajutoarele de stat	645
§1. Notificarea și verificarea preliminară	650
§2. Investigarea detaliată a cauzei și punerea în aplicare a deciziei	655
§3. Suspendarea și recuperarea provizorie a ajutorului	659
§4. Recuperarea ajutoarelor de stat ilegale	660
§5. Prescripția în procedura ajutoarelor de stat.....	661
§6. Contestarea deciziilor Comisiei.....	662
Secțiunea a 5-a. Instanțele naționale și aplicarea legislației europene privind ajutoarele de stat.....	664
§1. Scurt istoric.....	664
§2. Rolul instanțelor naționale.....	668
Secțiunea a 6-a. Rolul instanțelor UE în domeniul ajutoarelor de stat.....	680
Partea VIII. Întreprinderile publice	683
Capitolul I. Considerații generale.....	687
Secțiunea 1. Conceptul de întreprindere publică.....	687
Secțiunea a 2-a. Conceptul de întreprindere beneficiară a unor drepturi speciale sau exclusive.....	689
Secțiunea a 3-a. Măsurile contrare art. 106 alin. (1) TFUE	691
Capitolul II. Serviciile de interes economic general	695
Secțiunea 1. Reglementare.....	695
Secțiunea a 2-a. Serviciile de interes economic general – definiție	697
Capitolul III. Serviciile sociale de interes general	701
Capitolul IV. Competențele Comisiei cu privire la serviciile de interes general.....	705
Partea IX. Subvențiile străine.....	707
Capitolul I. Considerații generale.....	707
Secțiunea 1. Definiția și formele de acordare a subvențiilor străine	709
§1. Definiția subvențiilor străine și criteriile de identificare	709
§2. Formele de acordare a subvențiilor străine	711
§3. Clasificarea subvențiilor străine.....	712
Secțiunea a 2-a. Criterii de evaluare a impactului subvențiilor străine asupra pieței interne a UE	714
§1. Subvențiile străine susceptibile să denatureze piața internă	715

§2. Subvențiile străine mai puțin susceptibile să denatureze piața internă.....	716
Secțiunea a 3-a. Procedura de control a subvențiilor străine.....	717
§1. Controlul subvențiilor străine în cazul operațiunilor de concentrare economică.....	718
§2. Controlul subvențiilor străine în achizițiile publice.....	719
§3. Investigațiile din proprie inițiativă.....	721
Secțiunea a 4-a. Sancțiunile aplicabile în domeniul subvențiilor străine conform Regulamentului (UE) 2022/2560.....	723
Partea X. Concurența pe piețele digitale	727
Capitolul I. Piața unică digitală – între idealul integrării și provocarea concurenței	727
Secțiunea 1. Aspecte generale.....	727
Secțiunea a 2-a. Evoluția cadrului de reglementare în domeniu	729
Capitolul II. Digital Markets Act și Digital Services Act – Pilonii noi reglementări digitale.....	735
Secțiunea 1. Digital Markets Act – Garanția concurenței echitabile în fața intermediarilor esențiali	735
Secțiunea a 2-a. Digital Services Act – Reglementarea responsabilității, transparenței și siguranței în spațiul digital european.....	738
Capitolul III. Aplicarea regulilor de concurență în economia digitală: jurisprudență recentă a Comisiei Europene și a instanțelor Uniunii.....	744
Secțiunea 1. Cauza <i>Google Shopping</i>	744
Secțiunea a 2-a. Cauza <i>Google Android</i>	745
Secțiunea a 3-a. Cauza <i>Apple App Store</i>	746
Secțiunea a 4-a. Cauza <i>Amazon Marketplace</i>	747
Secțiunea a 5-a. Cauza <i>Meta c. Kustomer</i> – Controlul concentrărilor și interoperabilitatea serviciilor.....	749
Capitolul IV. Perspective și provocări pentru politica de concurență în era digitală	751
Bibliografie.....	753
Table of Contents.....	771
Index	781